Rok 30. Poznań, wtorek 18 czerwca 1912 Nr. 136.

WIELKOPOLANIN

„WIELKOPOLANIN“ wychodzi codziennie z wyjątkiem niedziel i świąt. — Przedpłata na pocztach: kwartalnie 1,25 mk., z odnoszeniem do domu 1,62 mk. — Inseraty od wiersza drobnego 25 fen. — Rękopisów się nie zwraca.

Z dodatkiem niedzielnym „Ognisko Domowe“.

Przedpłata w Poznaniu: kwartalnie 1,20 mk., z odnoszeniem do domu 1,45 mk., miesięcznie 40 fen., z odnoszeniem 50 fen. Ekspedycja ulica Posadowskiego 39. Telefonu nr. 1912. — Redakcja ulica Dolna Wałowa 1. Telefonu nr. 1143.

„Wielkopolanina“ już można zapisywać. „Wielkopolanin“ kosztuje na poczcie

1,20 kwartalnie

z odnoszeniem do domu **1,62** mrk.

„Wielkopolanin“ zapisywać można na wszystkich pocztach.

„Wielkopolanin“ zapisany jest w cenniku pocztowym w wykazie głównym (Zeitungs-Preisliste II-te Abtheilung **U** Poln. — W Austrji: Oester. Zeitungs-Preis-Verz. für 1911.

W Poznaniu: w ekspedycji i w ajencjach kwartalnie 1,20 m., miesięcznie 40 fen. — Z odnoszeniem do domu kwartalnie 1,45 mk., miesięcznie 50 fen.

„Wielkopolanin“ dołącza dla czytelników dodatek „Ognisko Domowe“ i prowadzi „Obronę Prawną“ dla swych przyjaciół bezpłatnie.

Izba Panów a najnowsza ustawa antypolska.

Pruska izba panów w rzadkich tylko razach sprzeciwia się uchwałom sejmu pruskiego. Dla tego rozprawy tego ciała ustawodawczego nie budzą zbyt wielkiego zainteresowania.

W izbie panów zasiadają także Polacy.

Nasi reprezentanci mieli w tych dniach sposobność zaznaczenia swego stanowiska, gdy w tem ciele ustawodawczem omawiano ustawę o umocnieniu własności ziemskiej, oczywiście niemieckiej.

Pisma codziennie tak dokładnie omówiły już znaczenie i cel tej ustawy, że nie potrzebujemy nad nią rozwodzić się dłużej. Wiemy, że ustawa przeznaczająca 100 miljonów na wzmocnienie ziemskiej własności niemieckiej w ziemiach, które mają być bliżej oznaczone królewskiem orędziem, ma wyraźne cechy antypolskie.

Nasi mówcy hr. Skórzewski z Czerniejewa i hr. Adam dr. Żółtowski z Jarogniewic w swych przemówieniach charakterystyczne znamiona tej ustawy uwypuklili.

Hr. Skórzewskiego mowę przytoczono w pismach codziennych, o mowie pana hr. Żółtowskiego były tylko krótsze wzmianki. Z tej przyczyny zajmiemy się nią obszerniej.

Stwierdza więc mówca, że wyznaczenie ze strony państwa 100 miljonów w celu przeszkodzenia osiedlaniu się dowolnemu pewnej części obywateli absolutnie nie zgadza się z konstytucją.

Nie zaciemnią tego faktu żadne sofizmaty.

Nie ulega też wątpliwości, że ogół pojmować będzie ustawę jako wyjątkową i dla tego podkopuje ona zaufanie do całego ustawodawstwa państwowego. — Lecz ustawa wikła też niepomiernie stosunki prawne, związane z tworzeniem dóbr rentowych.

Rozpatrując się w kontraktach, sporządzanych przez instytucje, którym powierzono ową „dobroczynną“ działalność, dochodzi się do przekonania, że nie są w rzeczywistości niczem innem tylko łapichłopstwem.

Stosunek prawny tych dóbr rentowych jest tak zawiły i ciemny, że prostaczek, nie posiadający wykształcenia jurystycznego, zgoła się w nim zgubi.

Mówca przytacza na dowód wyrok z procesu, który wynikł właśnie z takich stosunków — a toczył się w Poznaniu w maju 1912 r. Wyrok ten koniecznie trzeba poznać, albowiem instytucje, które w innych dzielnicach zajmować się mają umacnianiem niemczyzny, mają tak samo pracować jak u nas.

Sprawa się ma tak.

Gospodarstwo włościańskie zamieniono na włość rentową. Właściciel źle gospodarzył, umarł i zostawił wdowę z 6 nieletniemi dziećmi. Włość w marcu 1911 r. subhastowan, a oświadczenie odkupu — doręczono kupcowi w maju 1911 r. — po zasiewkach wiosennych, co jeszcze podnieść należy. Jakiż tego skutek?

Fiskus wytacza nabywcy, Polakowi, proces o oddanie włości. Położenie jest tak zawiłe, że nawet sędzia nie umiał poradzić obżałowanemu, jak ma postąpić. Nawet przy pomocy doświadczonego prawnika trudno zrobić sobie jasny obraz położenia.

Przy subhaście mówił wprawdzie reprezentant „Mittelstandskasy“, że kupujący włość naraża się na niebezpieczeństwo jej utraty. Lecz licytujący uważał to tylko za manewr odstraszający, ze strony konkurenta, ubiegającego się również o nabycie włości. Pyta więc sędziego, a sędzia odpowiada zgodnie z prawem, że mu włość przybije. Naturalnem jest, że ów prostaczek sądzi, że wolno mu kupić, a jeżeli raz włość nabył, to mu jej nikt zabrać nie może. Stało się jednak inaczej — ów kupiec stracił 8000 mk. — przyczem już się nie wspomina o szykanach, na jakie był narażony — ściągano go dwukrotnie raz po razie jako landwerzystę na ćwiczenia w czasie żniw.

Zaiste jest wątpliwem, czy ustawodawstwo może wytwarzać tak niejasne położenia. Skutek może być tylko jeden — ogólne niezadowolenie.

W dalszym ciągu swego przemówienia charakteryzuje hrabia Żółtowski wszystkie szkody, jakie wynikają dla interesowanych z tak zwanego umocnienia własności. Każdy, który się poddał tej operacji, wyzbył się istotnego prawa własności i jest całkiem zależny od instytucji, która go regulowała.

Mówca dochodzi do przekonania, że niefortunnem jest tworzenie egzystencji zależnych jedynie w celu przeszkodzenia osiedlaniu się dowolnemu obywateli mniej mile widzianych. Utopicznem jest twierdzenie, że państwo może wszystko i że mu wszystko czynić wolno.

Najbogatsze państwo nie zdziała nic przeciw niezmiennym prawom ekonomicznym. Od pewnych zresztą zasad państwu odstępować nie wolno.

Zadziwiającem jest też, jak rząd w czasach, w których socjalizm się szerzy, lekceważy prawo własności i je ogranicza. Cała procedura państwowa, wysokie opodatkowanie własności i obciążanie jej pożyczką ze strony państwa, najzupełniej dogadza socjalistom.

Następnie zapytuje mówca, jak właściwie mają postępować Polacy przy osiedlaniu się, aby nie narażać się panom hakatystom. Zawadzamy im wszędzie. W końcu dojdzie do tego, że się nam, jak Indjanom w Ameryce, wyznaczy rezerwaty. Lecz źródło tego wiecznego niezadowolenia nam znane.

Spodziewano się, że komisja kolonizacyjna, która wydała setki miljonów i używała sposobów wątpliwych, nas wyprze z naszych siedzib. W części się to udało, lecz ludność jest żywiołem płynnym, ustępuje pod naciskiem, aby na innem miejscu znowu się pojawić. Pytano się, coby się stało bez 25-letniej działalności komisji kolonizacyjnej? Oto byłoby tak: Kilku Polaków mieszkałoby więcej pod Sremem lub Kościanem, zamiast pod Głogową lub Sprotawą. Wogóle wszystko jest źle.

Jeden twierdzi, że Polacy w złośliwym zamiarze odsiedlają się grupami, inny znowu powiada, że Polak, który pojedyńczo osiedla się w jakieś okolicy jest najgorszy.

Ten punkt widzenia jest w każdym razie nowy. Lecz baczność panowie! Jeżeli bowiem Polacy rozdzielą się po całem państwie — dostaniecie się z deszczu pod rynnę.

Na zarzuty podnoszone, że prądy radykalne biorą górę, odpowiada p. hr. Żółtowski, że przyczynia się do tego jedynie antypolska polityka rządu, która musi poprostu rozburzyć najspokojniejszych i najobojętniejszych. Na to jedyny, ale niezawodny jest sposób: nie drażnić ludzi, pozostawić ich w spokoju, pozwolić im pracować, budować domy i dzieci uczyć języka ojczystego. Jeżeli to jednak kto czyni, uchodzi za wielkopolskiego agitatora. Jest to unikat w całym świecie, ale właśnie dla tego agitacja jest tak łatwa. Tym sposobem każdy prostaczek staje się czynnikiem politycznym a także politycznym agitatorem.

Ktoś powiedział, że kwestja polska jest najważniejszą dla Prus, lecz nie dla tego, że w Prusach jest 8—10 procent ludności polskiej, lecz z tej przyczyny, że rząd pruski dla ubicia sprawy polskiej próbuje prawnych eksperymentów wielce podejrzanych, odbiegających daleko od rozważnej dawniejszej polityki.

A jednak Polacy potrafią być pożytecznymi obywatelami państwa — dowodem na to Austrja. W Prusach mogłoby być tak samo.

Uchwalenie powyższej ustawy nie ułatwi pożycia i spólnej pracy.

Dopóki takie ustawy istnieją, dopóty Polacy nie będą się czuli dobrze w Prusach. Pragniemy pokoju, dla tego odrzucamy tę ustawę — a wysoka izba niechaj z tej samej przyczyny tak samo postąpi. —

Mowę naszego reprezentanta nagrodzono oklaskami z strony polskiej. X.

O kierunku naszej polityki

rozpisuje się obszernie i gruntownie Eugeniusz Starczewski w broszurze „Sprawa Polska“. Myśmy w „Wielkopolaninie“ przytoczyli już zapatrywania Starczewskiego na tworzenie się partji w ziemiach polskich.

Starczewski jest zdania, że tworzenie partji jest zrozumiałe tylko w Galicji, gdzie jest jakaś forma rządu narodowego — u nas i w Królestwie ściśle zwarte obozy polityczne działają szkodliwie, bo osłabiają siłę spólnej obrony interesów zagrożonych.

Jako jeden ze skutecznych sposobów umocnienia naszej pozycji, podaje autor, co następuje:

Dla poprawienia swej struktury społecznej naród polski musi przedewszystkiem stworzyć własny stan trzeci; ztąd konieczność walki z supremacją żydowską na polu życia miejskiego, handlu i przemysłu. Patrjotyzm polski musi się stać patrjotyzmem ekonomicznym, (Czy tylko? Red.) inaczej byłby pozbawiony wszelkiej wartości rzeczywistej. Dla stworzenia polskiego stanu trzeciego i wogóle dla poprawy naszej struktury społecznej potrzebne jest dalsze różniczkowanie się dawnej szlachty i szeroki dopływ do zajęć miejskich, handlu i przemysłu nietylko przedstawicieli szlachty, lecz, przedewszystkiem, warstw ludowych.

Naród polski pod wpływem swych dziejów stał się narodem pozbawionym zmysłu politycznego.

Ztąd konieczna potrzeba ugruntowania zdrowych zasad politycznych i oduczenia się odruchów żywiołowych i błędów tradycyjnych. Do kategorji takich odruchów autor zalicza, między innemi, bojkot szkolny w Warszawie, a przynajmniej trwanie przy nim, oraz różne żałoby narodowe. Występuje także autor przeciwko pracom konspiracyjnym.

Ważną kwestję polityki kresowej p. St. pojmuje w ten rposob:

Naród polski nie może rozpraszać swych sił po świecie, przeciwnie powinien się skupiać i przedewszystkiem pilnować swego jądra etnograficznego, na terytorjach zaś o ludności mieszanej bronić tylko swego stanu posiadania i swej narodowości. Polityka polska na Litwie i Rusi powinna być skierowaną jedynie do tej samoobrony, bez narzucania się Rusinom i Litwinom. Pamiętać powinniśmy, że skutkiem źle pojętej naszej „misji“ cywilizacyjnej na wschodzie ruskim, wynarodowiło się tam za rządów polskich około dwu miljonów osadników polskich, spolszczyło się zaś tylko kilka tysięcy rodzin ruskich i litewskich.

W końcu zastanawia się autor nad czynnikami psychicznemi, tak ważnemi w sprawie kształtowania się stosunków społeczno narodowych. Nasz charakter narodowy cechują cztery główne wady: wybujały indywidualizm, brak ścisłości w rozumowaniu, brak siły i dążenie do równości.

Wobec tego sprawa wychowania młodzieży nabiera znaczenia pierwszorzędnego. Tak samo należy się wystrzegać wpływu pewnych kierunków, które skierowując uwagę ogółu na różne rzeczy abstrakcyjne i teoretyczne, odzwyczajają go od myślenia o rzeczach realnych.

Takie są poglądy p. Starczewskiego na naszą przeszłość, na stan obecny sprawy polskiej i na pożądany kierunek naszej polityki narodowej. Autor zaleca mocno i wielokrotnie, aby zagadnienia polityczne badać ściśle i trzeźwo, aby nie dać się unosić sympatjom lub antypatjom niejako wrodzonym, aby nauczyć się posługiwać zmysłem politycznym.

20-ta rocznica istnienia

Towarz. Przemysłowców na Wildzie.

Tow. Przemysłowców na Wildzie obchodziło wczoraj jubileusz 20 letniego swego istnienia. Na intencją rozwoju odbyła się o godzinie 9 w kościele Bożego Ciała uroczystą msza św., podczas której śpiewało wildeckie Towarzystwo śpiewu „Chopin.“

O godzinie pół do 12 zagaił prezes Tow. Przem. pan Stefan Dobrowolski na sali p. Kasprzaka przy ulicy Następcy Tronu jubileuszowe zebranie.

Po odpowiedniem przemówieniu i powitaniu delegatów w liczbie 30 i kilku, gości i zastępców prasy powołał na marszałka dyr. banku p. Słomińskiego, który przyjmując zaszczytny urząd i dziękując za zaufanie powołał na sekretarza p. Ign. Kostkę.

Pan Dobrowolski odczytał nazwiska delegatów i nadeszłe telegramy z życzeniami.

Szczegółowe sprawozdanie z 20 letniej działalności Tow. odczytał sekretarz Tow. p. Stachowski. Towarzystwo Przemysłowców na Wildzie liczy obecnie 75 członków, a posiada majątku przeszło 1100 marek.

Pan Teodor Krause miał pięknie opracowany wykład na temat „Towarzystwa Przemysłowe a rzemiosło“, w którym wyłożył dobitnie tak dodatnią pracę Towarzystw Przemysłowych jak i błędy naszych rzemieślników i przemysłowców.

W dyskusji nad owym wykładem przemawiali pp. K. Ziółkowski, Milewski,

Switek, Rumiej, Nowak, Chociszewski, Krause, poseł Nowicki, Sieradzki, Filipowski i Witkowski.

Mówcy powyżsi składali swe życzenia i dali niejedne cenne uwagi jak nam postępować należy, by rzemiosło i przemysł nasz podźwignęli się i stanęli na wysokości zadania, aby wreszcie wydobyły się z jarzma obcego, głównie kładąc nacisk na niestety nie zamienione w czyn hasło „Swój do swego."

Bardzo serdecznie i do głębi wzruszającemi słowy przemówił X. Cieszyński. Czcigodny mówca bardzo słusznie zaznaczył, że porzucić nam się należy wszelkie myśli rycerskie, a jąć się z tem większym zapałem młota, kowadła, porządków — rzemiosła wogóle. Jeżeli Duchowieństwo nasze niedostatecznie zajmuje się Towarzystwami przemysłowymi, to jedynie dla tego, że brak sił. Praca Duchowieństwa, za wskazówką Ojca św., skierowana jest obecnie więcej ku Towarzystwom robotniczym tak żeńskim jak i męzkim, a także ku młodzieży naszej, dalej ku abstynencji.. Przedewszystkiem przeciwko socjalizmowi, pornografji i modernizmowi. Niemilknące brawa nagrodziły czcigodnego mówcę.

W końcu wręczono panu Kamińskiemu za 11-letnią gorliwą i pełną poświęcenia pracę jako prezes Tow. Przemysłowców na Wildzie, pięknie wykonany dyplom.

Przebieg zebrania był poważny, rzeczowy i mamy nadzieję, że pp. delegaci odnieśli z niego niejedną cenną wskazówkę.

O godzinie 2 giej odbył się wspólny obiad, podczas którego wznoszono toasty i przemówienia. Poczem zabawa i gry towarzyskie.

Towarzystwu Przemysłowców na Wildzie życzymy, by się rozwijało pomyślnie i doszło do potęgi, przymysłowi i rzemiosłu na pożytek, narodowi polskiemu na chlubę. Szczęść Boże w dalszej pracy. Fr. L.

Żydzi i Rosja.

Wszyscy posłowie do Dumy i do Rady Państwa otrzymali niedawno maleńką broszurę W. P. von Egerta p. t.: „Trzeba się bronić" (Nado zaszczycatsia).

Pan v. Egert ostrzega Rosję przed niebezpieczeństwem, grożącem jej ze strony żydów.

Punktem wyjścia dla autora jest kilka informacji, zamieszczonych w prasie amerykańskiej.

Oto naprzykład w „Philadelphia Press" z dnia 10 lutego 1911 r. czytamy: „Onegdaj na zebraniu około 3000 żydów, Herman Loeb, dyrektor departamentu żywnościowego, w mowie płomiennej i namiętnej malował ucisk, istniejący w Rosji i nawoływał, by na ucisk rosyjski odpowiedzieć ogniem i mieczem.

„Zmiana traktatów Rosji i Ameryki jest rzeczą dobrą, oświadczył pan dyrektor, lecz czy nie lepszą jest rzeczą wyzwolić się raz na zawsze od despotyzmu".

Dyrektor wołał, iż należy posłać setki walczących i przemycać broń do Rosji. Dyrektor Loeb wszedł na trybunę po senatorze Penrose. Nastrój słuchaczy podnosił się bardzo wysoko podczas przemówienia senatora Stanów Zjednoczonych, lecz entuzjazm doszedł do najwyższego stopnia po śmiałem wezwaniu dyrektora Łoeb'a. „Zbierajmy pieniądze, by posłać setki walczących do Rosji" — mówił dyrektor. „Niech trenują naszą młodzież i uczą ją strzelać do uciskających nas, jak do psów.

Podła Rosja, która była na kolanach przed małymi Japończykami, będzie teraz klęczała przed narodem, wybranym przez Boga. Niech popędzi lawina przez Stany Zjednoczone, a Rosja ustąpi przed nami. Pieniądze to zrobią."

Na innem zebraniu (von Egert — cytuje „New York Times" z dnia 26 go lutego 1912 r.) prof. nowojorskiego uniwersytetu, dr. E. Zeligman twierdził, iż przez odpowiednią politykę w Chinach Stany Zjednoczone mogą zmusić Rosję do ustępstw, do zmiany traktatów i do pozwolenia żydom, poddanym amerykańskim, na mieszkanie w Rosji.

Z cytat podobnych von Egert wyprowadza wnioski następujące: 1) żydzi amerykańscy zbierają pieniądze na to, by w Rosji zorganizować walkę z narodem rosyjskim, podobną do tej, jaka była w latach 1900—1906; 2) żydzi amerykańscy wywierają nacisk na rząd amerykański, by zmusić go do prowadzenia wrogiej w stosunku do Rosji polityki w Azji wschodniej i 3) żydzi głoszą wojnę przeciw Rosji na całym świecie i wszelkimi sposobami.

Autor broszury wywodził dalej, że Rosja powinna wypowiedzianą sobie wojnę przyjąć i bronić się przeciwko żydom następującymi sposobami: usunąć wszystkich żydów z Rosji i zmusić ich do zamieszkiwania w granicach linji osiadłości, następnie zaś przestrzeń, na której wolno żydom mieszkać, stale i powoli zmniejszać, aż do zupełnego wyrugowania ich z granic państwa rosyjskiego.

Kwestja żydowska w Rosji jest sprawą bardzo skomplikowaną i nie zamierzamy się tutaj nad nią zastanawiać. Pragnęlibyśmy jedynie przy okazji broszury von Egerta stwierdzić dwa fakty, z których opinja polityczna polska powinna sobie zdawać sprawę.

Pierwszy fakt, to niewątpliwa walka żydowstwa całego świata z państwowością rosyjską. Chcąc sobie dobrze zdać sprawę z wydarzeń z zakresu polityki międzynarodowej i z zewnętrznego stanu Rosji, należy stale o tem pamiętać. Żydzi kulturalni chętnie osiedlają się w krajach o wyższej kulturze i starają się wejść w szeregi inteligencji tych krajów; do Niemiec ciągną żydzi z różnych stron. Natomiast mniej kulturalne żywioły żydowskie znajdują odpowiednie i zyskowne pole działalności w krajach o niższej kulturze, gdzie mają dobre warunki do rozwinięcia handlu i tandetnej produkcji przemysłowej.

Stąd ogromne przestrzenie państwa rosyjskiego są dla żydów bardzo pociągające, a zniweczenie ograniczeń żydowskich w Rosji jest rzeczą dla nich bardzo ważną. Zniesienia tych ograniczeń zaś spodziewają się przy gruntownej zmianie ustroju w Rosji.

Drugi fakt niezmiernie ważny, który opinja polska powinna dobrze sobie uświadomić, zawiera się w tem, że zastosowanie energiczniejszych środków przeciw żydom w Cesarstwie zwiększa ich ilość i ich napór na ziemie polskie. Doświadczyliśmy już tego w postaci napływu t. zw. litwaków, doświadczymy jeszcze zapewnie w przyszłości.

Walka żydów z państwowością rosyjską budzi antisemityzm w Rosji i może się stać punktem wyjścia do energiczniejszej polityki rządu i ciał przedstawicielskich rosyjskich w stosunku do żydów. Następstwem zaś tego byłoby zwiększenie ilości żydów na ziemiach polskich i ponowne skomplikowanie kwestji żydowskiej u nas.

Żydzi szeregują się.

Nad życiem polskiem od lat już wielu zawisła obmierzła zmora, nie dająca mu spokoju, pragnąca je zgnieść, zniszczyć doszczętnie. Tą zmorą — to drapieżna, o zakrzywionych palcach dłoń „cudzoziemca krajowego" — żyda Jak polip o długich i lepkich mackach zagarnia ona coraz więcej kraju polskiego, a tem się nie zadowalając, bierze dusza żydowska w „pacht" naszą literaturę, naszą historję, nasze życie i jadowitą śliną pluje nam w oczy, w serce — nietylko w swoich pismidłach żargonowych, ale i w pismach, mieniących się polskiemi w rodzaju „Krytyki" Feldmanna i tym podobnych.

Pisma nasze niejednokrotnie zwracały już uwagę na to niebezpieczeństwo, grożące nam ze strony zachłannego żywiołu żydowskiego, nie podały jednak dotąd wzmianki o nowej wielkiej organizacji żydowskiej, jaka się zawiązała w ostatnim czasie we Lwowie, pod nazwą „Samopomoc", celem objęcia wszystkich dziedzin życia ekonomicznego żydów pod swoje skrzydła opiekuńcze.

Program założycieli obejmuje tworzenie i pozbawiać. Pocóż w takim razie lud ma jeszcze chodzić do kościoła? Protestanci nie wierzą już w dogmat Wcielenia Syna Bożego, wielu z nich nie chce przyjąć nauki o grzechu pierworodnym; nie brak wśród nich takich, którzy, chociaż nazywają się jeszcze chrześcianinami, nie wierzą nawet w Boga osobowego. Dziś niema już po za Kościołem rzymsko-katolickim prawdziwego chrystjanizmu, t. zn. chrystjanizmu tworzącego religję. Protestantyzm w swoich niezmiernie licznych odmianach jest po dziś dzień tylko pustą muszlą, a nawet ta muszla kurczy się coraz więcej".

Zaiste znamienne wyznanie dla obecnego stanu wewnętrznego i przyszłości protestantyzmu!

Praca oświatowa Duńczyków północno-szlezwickich.

Na tegorocznym duńskim zjeździe partyjnym stwierdzono znaczny wzrost liczby członków w duńskich towarzystwach narodowo oświatowych. Towarzystwo mające na celu pielęgnowanie i zachowanie języka duńskiego, które założone zostało w roku 1880, miało w r. 1883 676 członków, a obecnie już 5724 członków. Tow. szkoły ludowej założ. w r. 1892, miało w roku 1902 3916, a obecnie 9930 członków. W r. 1911 pobierało stypendja 450 studentów duńskich.

Wiadomości polityczne.

Niemcy. Lipsk, 16 bm. Sąd rzeszy uznał książkowego Barbiera, oskarżonego o szpiegostwo, niewinnym. Barbier, który w lipcu przeszłego roku podróżował w południowej części wschodnich Prus, został posądzony o szpiegostwo na rzecz obcego państwa. Nie można mu było jednak dowieść żadnego z punktów oskarżenia, wobec czego sąd przyszedł do przekonania o jego niewinności i natychmiast go na wolność wypuszczono. Prokurator wniósł o dwa lata domu karnego.

— Strassburg, 16 bm. „Lothringer Volksstimme" donosi, że w krótkim czasie powstać ma międzynarodowe biuro korespondencyjne dla pism katolickich wszystkich krajów. Przedsiębiorstwo to, które popierać przyrzekły liczne wybitne osobistości katolickie, utrzymywać ma własnych korespondentów w wszystkich państwach świata. Korespondencję pomiędzy odnośnymi biurami filjalnymi prowadzić się ma w języku międzynarodowym „Esperanto". Siedzibą biura centralnego ma być Monachium.

(Sprawa domen w księstwie Lippe) Sejm księstwa Lippe przyjął projekt t. zw. domanialny, który zastrzega dla państwa z dochodów domen stałą rentę w wysokości 140,000 marek, podczas gdy dla księcia przypada 500,000 marek. Nadwyżką dochodów dzielą się w równych częściach książe i kraj; również w zarządzie domen państwo ma pewien wpływ.

Rosja. Petersburg, 16 bm. Jako zastępca ministra marynarki oświadczył kontradmirał ks. Lieven w dumie, iż Rosja przyjęciem mniejszego projektu dla powiększenia floty zadowolić się nie może, tylko dalej nad rozbudowaniem marynarki swej pracować musi. W ministerjum marynarki wypracowuje się już program budowy floty morza bałtyckiego dla nowej dumy. Projekt ten przewiduje dwie eskadry po dwanaście dreadnoughtów, dziewięciu krzyżownikach, 36 torpedowcach i 12 łodziach podwodnych, gdyż Rosja co do floty nie może pozostać w tyle za Niemcami. Powiększenie floty czarnomorskiej zależeć będzie od planów Turcji w kwestji sił morskich. W każdym razie nowa duma musi być przygotowana na wydatek miliarda rubli na cele floty.

— Petersburg, 16 bm. Jak wiadomo w swoim czasie wybuchł strejk na polach złota rzeki Leny. Sprowadzone wojsko pomordowało wielu z strejkujących, resztę wysłano na przymusowe osiedlenie. Teraz nadszedł rozkaz od senatora Mannchina dla jenerał-gubernatora Irkucka, by znieść przymusowe osiedlenia robotników aż do jego przyjazdu.

— Petersburg, 16 bm. „Petersb. Ag. Tel." donosi z Kaszgaru, że odkryto tam spisek na życie komendanta i oficerów wojsk prowincjonalnych, w celu utworzenia republiki kaszgarskiej. Gubernator jednego z powiatów, obawiając się również zamachu na swe życie, szukał ratunku u rosyjskich posterunków pogranicznych w Taszkurgan.

— Peterburg, 16 bm. Rada państwa przyjęła projekt do prawa o środkach w celu podniesienia przemysłu cukrowniczego, z którym duma już się załatwiła.

Austrja. Praga, 16 bm. Jak „Bohemia" donosi, ugoda czesko niemiecka ma widoki urzeczywistnienia się. Z tego powodu sejm zwołany zostanie już w początkach lipca. Prace jego od r. 1908 przez obstrukcją niemiecką są uniemożliwione.

Wojna włosko - turecka. Rzym, 16 bm. Generałmajora włoskiego Reisoli, który przyczynił się do zwycięstwa Włochów w bitwie pod Homs, posunięto na stopień generalleitnanta czyli komendanta dywizji.

— Rzym, 16 bm. Urzędowa włoska „Agencja Stefani" oświadcza, że wiadomość pism tureckich „Sabah" i „Tanina" o rzekomych okrucieństwach, dopuszczanych się przez Włochów na bezbronnych Turkach, są najpospolitszym wymysłem. („Agencja Stefani" odznacza się tem, że zawsze donosi tylko o samych rzekomych zwycięstwach Włochów, a klęskach Turków, uporczywie zaś zaprzecza wszelkim innym wiadomościom, które położenia Włochów nie przedstawiają w świetle różowem. Z tego względu doniesienia tej agencji zawsze trzeba odbierać z należytą ostrożnością.)

Anglja. Londyn, 16 bm. Strejk generalny angielskich robotników portowych gaśnie coraz bardziej i zdaje się, że wkrótce zupełnie zaniknie. Nawet w Londynie, gdzie strejkuje większa część robotników transportowych, strejk nie rokuje powodzenia i wśród przywódców strejkujących objawia się chęć zakończenia strejku, który prędzej czy później klęską ich skończyć się musi wobec uporu pracodawców.

— Paryż, 16 bm. Rząd angielski kładzie wielką wagę na to, jak „Temps" donosi, by Francja powiększenie sił wojennych morskich Anglji na morzu Śródziemnem nie uważała za brak zaufania do marynarki francuskiej. Angielscy ministrowie po podróży swojej na morzu Śródziemnem przyszli do przekonania, że utrzymanie status quo na morzu Śródziemnem wymaga tak od Francji jak od Anglji wytężenia wszystkich sił, gdyż sytuacja jest krytyczniejsza, niż przed wybuchem wojny włosko tureckiej. Mimo tego ani Anglja ani Francja nie ma zamiarów wojennych. Rząd francuski w krótkim czasie dostanie rozległe dane o wzmocnieniach," przedsięwziętych przez Anglję w siłach morskich przed Gibraltarem.

Ameryka. Nowy Jork, 16 bm. (Walka Tafta i Roosevelta). W Chicago urządzają nadzwyczajne przygotowania na przybycie Roosevelta. Jego zwolennicy w Chicago chcą dowieść, że jest ulubieńcem narodu. Komisja rugów wyborczych dalej rozstrzyga na korzyść Tafta. Wszyscy podzielają zdanie, że 66 delegowanych murzyńskich rozstrzygną sytuację. Dla tego z obydwu stron starają się o ich głosy; zdaje się jednak, że sympatyzują z Rooseveltem. Oskarżenia o przekupstwo przewiduje się tutaj w wielkiej liczbie. Jeden z delegowanych, murzyn, odrzucił 800 dolarów, ofiarowanych mu przez zwolennika Tafta, gdyż jak twierdzi, cena delegowanego murzyńskiego wynosi obecnie trzy tysiące dolarów. Wzburzenie w Chicago jest wielkie; po hotelach przychodzi do bijatyk. Jeszcze nigdy rozgoryczenie w łonie partji republikańskiej nie było tak wielkie.

Nowy Jork, 16 bm. (Wybryki strejkujących w Ameryce). Z Perth Amboy, (New Jersey) donoszą, że 2000 strejkujących robotników przypuściło szturm do budynków fabrycznych, rozbijając szyby i niszcząc różne narzędzia. Gdy strejkujący na zawezwanie policji nie rozeszli się, lecz przeciwnie, wobec urzędników zajęli postawę groźną, policja dała kilka salw karabinowych, zabijając na miejscu jednego z strejkujących a kilkunastu raniąc ciężko. Zaburzenia strejkowe trwają tam już od kilku dni. W samym dniu wczorajszym ogółem zastrzelono ze strony policji trzech strejkujących a siedmiu zraniono.

Nowy Jork, 16 bm. (Powstanie w Meksyku). Powstanie na południowym Meksyku zdaje się przez klęskę Zapaty być zakończone. Również jenerała Orozco osaczono w północnej części kraju.

Chiny. Pekin, 16 bm. Według telegramu z Pekinu ministrowie republiki chińskiej bardzo są zaniepokojeni, bo nagle i niespodziewanie wyjechał z Pekinu do Tientsinu prezes ministrów Tangszaoyi, a nie wiadomo w jakim celu. Krążą najrozmaitsze pogłoski. Republika dotąd jeszcze nie została urzędowo uznaną przez mocarstwa.

Z pow. innego przedsięb. mam zamiar sprzedać moją piękną

posiadłość

z mleczarnią, 2 ładne masyw domy, dzierżawa donosi 500 mk. rocznie, oprócz tego pomieszkanie dla właściciela i ok. 8 mórg pysznej ziemi, wpłaty potrzeba 600 mk., kościół, szkoła i kolej w miejcu, szosa na wszystkie strony. Zgł. do eksp. Wielk. p. 2582

Jedyna sposobność do zdobycia rzetelnej egzystencji dla polskiego kupca lub biegłego karczmarza. Z powodu niedomagania sprzedam moją

karczmę

wraz z ca. 15 morg ziemi w wielkiej wiosce tuż przy kościele, 3 nauczycieli i t. d. zaliczki 15.000 mk. **Mazurkiewicz, Radosk Wpr.** Poczta i stacja kolejowa także Radosk Wpr.

Na specjalne polecenie **poszukujemy kupna**

150-200 mórg dobrej ziemi

Centrala Rolnicza, Poznań,
Rycerska ulica 33. **Telefon 1253.**

Wiadomości z blizka i z daleka.

Poznań, 17 czerwca 1912.

Uczmy dzieci czytać
i pisać po polsku!

* **Zapisujcie „Wielkopolanina“.** Od 15 do 25 czerwca listowi odbierają przedpłatę na pisma. Najlepszy, najwygodniejszy i najpewniejszy to sposób zamawiania pism, gdyż na pewno zwłoka w odbieraniu nie nastąpi; później zgłaszającym się poczta nie dostarcza początkowych numerów. Zwracamy zarazem uwagę, iż z „Wielkopolaninem“ można abonować za zniżoną cenę „Pasiekę“, pismo dla pszczelarzy. Kto chce abonować „Pasiekę“ razem z „Wielkopolaninem“, to niech zażąda na poczcie „Wielkopolanina“ Ausgabe B i płaci wtedy 1,50 mk., cena „Wielkopolanina“ bez „Pasieki“ wynosi 1,20 marek. — „Pasieka“ jest jedynem pismem zawodowem w całej Polsce i każdy, który hoduje pszczoły, powinien ją abonować, bo to mu się opłaci stokrotnie. Wielkie zyski można osięgnąć ze sprzedaży miodu i wosku, gdyż na te produkty jest zbyt wielki. Każdy gospodarz, każdy ogrodnik, każdy właściciel ziemski powinien hodować pszczoły — a przekona się wkrótce, jaki mu zysk przynosić będą. W „Ognisku domowem“ zamieścimy szereg nadzwyczaj interesujących powieści i opowiadań, oraz wiele artykułów z dziejów i piśmiennictwa naszego. Nie wątpimy, iż czytelnicy nasi zjednywać nam będą nowych abonentów, gdyż wiadomo, iż tych kilka trojaków wydanych na zaprenumerowanie gazety, sowicie się opłacą. — Zachęcać również należy ludzi, którzy dotychczas żadnego pisma nie czytują do zapisywania gazet, — gdyż tym tylko sposobem można doprowadzić do prawdziwej oświaty i dobrobytu, gdy każdy czytywać będzie gazetę polską. A więc do czynu, niech każdy z dotychczasowych naszych abonentów zyska nam jednego przynajmniej przedpłacicielа!

* **Około 900 biednych dzieci** poznańskich, które podług orzeczenia lekarzy bardzo potrzebują wiejskiego powietrza podczas wakacji letnich, wyczekuje łaskawych zgłoszeń dawniejszych i nowych dobrodziejek i dobrodziejów. W dalszym ciągu oświadczyli gotowość przyjęcia w gościnę dzieci „Stelli“: pani Brodnicka z Nieświatowic 2 dziewczęta, X. proboszcz Koczwara z Skoraszewic 1 dziewczę, p. Tomczak Wojciech z Kąkolewa 1 dziewczą, p. Poznań Maciej z Młynkowa 1 chłopca, pani Elżbieta Rzewuska z Arcugowa 1 dziewczę, p. Rynek Ksawery z Kaszczoru 2 chłopców, X. Raczkowski dla parafjan Łobżenickich 3 dzieci i pani Zofja Lipska z Lewkowa 12 chłopców. Dotąd mamy zapewnione miejsca po wsiach dla 61 chłopców i 117 dziewcząt, razem tylko dla 178 dzieci. A potrzeba nam jeszcze **908** miejsc dla dzieci! Czy wolno nam mieć nadzieję, że choć połowa z nich znajdzie jeszcze litościwe serca i gościnę w naszem Księstwie? Dałby to Bóg! Teraz najważniejsze dni naszej pracy przedwysyłkowej. Prosimy przeto gorąco i uprzejmie o **spieszne** łaskawe uwiadomienia nas, ile dzieci wysłać mamy z rozpoczęciem wakacji dnia 5 lipca? Adres naszego biura wysyłki: Jan Suchowiak Poznań, O. 1, ul. Piotra 7, (Petristr. 7)

Zarząd „Stelli“, Towarzystwa Kolonji Wakacyjnych i Stacji Sanitarnych, T. z w Poznaniu.

Wł. Jerzykiewicz, prezes. Jan Suchowiak, sekretarz.

* **Prośba!** Rodzina rzemieślnicza znajduje się w ciężkiem położeniu — ojciec i matka przeszli ciężkie choroby i na razie są niezdolni do pracy. W domu jest troje drobnych dzieci — a mieszkanie nie opłacone — rodzinie grozi natychmiastowe wyrzucenie na bruk, albowiem gospodarz uzyskał już wyrok eksmisyjny. Nagła pomoc potrzebna! Składki przyjmuje ekspedycja naszego pisma, ul. Posadowskiego 39. Bóg zapłaci.

* **Biblioteka Tow. Przyjaciół Nauk** otwarte codziennie, oprócz niedzieli i święta od 10—1 i od 3—6.

* **Poznań.** Na porządku dziennym przyszłego posiedzenia rady miejskiej, które się odbędzie w środę, dnia 19 b. m. są m. i. następujące sprawy: wybór członka deputacji szkólnej dla miasta Poznania (polskie Koło radzieckie zaproponuje p. Jana Suchowiaka); wydzierżawienie restauracji w starym ratuszu i wewnętrzne jej urządzenie; petycja o rozciągnięcie obowiązku uczęszczania do szkół uzupełniających na żeński personał składowy i uczni; utworzenie komunalnej opieki nad mieszkaniami itd.

— Podczas wielkiego nabożeństwa wczoraj pomiędzy godziną 10 a 11, na placu Grolmanna, kilkunastu chłopaków 14 do 16-letnich grało w piłkę nożną, zamiast być w kościele na mszy św. Wachmistrz policyjny, widocznie z nakazu swej przełożonej władzy, rozpędził chłopaków tych, mówiąc, że odbywa się w kościołach nabożeństwo i tam powinni się znajdować. — Policja bardzo chwalebnie sobie postąpiła i wyrażamy tu życzenie, aby nagankę taką urządzała częściej, bo rodzice z pewnością o tem nie wiedzą, że młodzież zamiast chodzić na nabożeństwo, uprawia sport.

* **Sądy przysięgłych.** Na rozpoczynający się dziś trzeci okres sądów przysięgłych wylosowano jako przysięgłych następujących panów: właścicieli dóbr: Antoniego Kościelskiego z Śmiłowa, Antoniego Radońskiego z Kociałkowa, Stan. Kurnatowskiego z Poszanowa, Ant. Michalskiego z Dolska, Stanisł. Rembowskiego z Wyszakowa, Tad. Broekerego z Garb, Edm. Żółtowskiego z Myszkowa i kupca Józefa Konopińskiego ze Śremu. — Sądzone będą następujące sprawy: dnia 17 (dziś) robotników Marcina Wozińskiego i Franc. Zmyślnego z Poznania o rabunkowe wymuszenie. 18 go robotnika w cegielni Stan. Piątkowskiego i kupca Jana Mareckiego z Pobiedzisk o krzywoprzysięstwo. 19-go robotnika Wojc. Wysockiego z Dąbrówki o zgwałcenie Tegoż dnia także sprawa pomocnika fryzjerskiego Stan. Ludowickiego z Poznania o rabunek. 20-go czeladnika piekarskiego Michała Banaszyka z Kostrzyna o zgwałcenie. 21-go służącej Marji Mach z Swarzędza o dzieciobójstwo. Dalej służącej Stan. Zacharzewskiej z Neumühl (?) o dzieciobójstwo. 22-go robotnicy Antoniny Bloch, robotnicy Marji Krajewskiej wdowy Petroneli Grzesiak i właściciela Józ. Pielucha — wszyscy z Kiźmierza o krzywoprzysięstwo.

* **Transakcje.** Minikowo, nr. 26g ospodarstwo z 150 mórg się składające, pod Owińskami położone, nabył obecnie od Banku Parcelacyjnego z Poznania p. Antoni Łagoda z Winiar za 60,000 mk., a w Dopiewcu pod Dąbrówką nabył resztkowinę 120 morgową od tegoż Banku p. Zygmunt Jurga z Dalewa.

Swój do swego. Z pod Gostynia piszą nam: W Małej Łęce buduje nowy gościniec p. Klupś, który roboty mularskie i ciesielskie bez zastosowania hasła „Swój do swego“ oddał innowiercom, pomimo, iż sam z tego hasła ciągnie sute korzyści.

* **Balon cepelinowski** „Schwaben“ spełnia obecnie fukcje poczty. W środę wieczorem przybył do Moguncji, gdzie oddał trzy worki z 115,000 pocztówek. Następnie zabrał trzy worki z blisko 200 tysięcy pocztówek i ruszył w drogę do Frankfurtu. W Moguncji zatrzymał się balon zaledwie trzy kwadranse.

* **Zaginiony.** Dnia 2 czerwca oddalił się z Podlesia, poczta Brody, powiat nowotomyślski, parobek głuchoniemy, kaleka na lewą nogę i dotąd nie wrócił. Uprasza się, gdyby kto wiedział o jego pobycie donieść pod adresem: Wieczorek, Podlesie p. Brody, Kr. Neutomischel.

* **Gaz ziemny w Neuengamme,** który swego czasu palił się olbrzymim płomieniem, nietylko ujarzmiono, ale też postanowiono wyzyskać na szeroką skalę. Hamburscy obywatele uchwalili 550,000 mk. na rury od źródła aż do gazowni w Tiefstach i na pumpy stosowne.

* **Zamach rewolwerowy** w sali skólnej. Lwów, 16 bm. Uczeń czwartej klasy jednego z tutejszych gimnazjów realnych, 16-letni Franciszek Stach, wczoraj podczas nauki strzelił z rewolweru do profesora matematyki Jana Schaden, raniąc go lekko w głowę, poczem uciekł, korzystając z ogólnego popłochu. Stach uchodził za dobrego ucznia, niedawno otrzymał jednak złą notę z matematyki i od tego czasu był bardzo rozdrażniony i niespokojny.

* **Radziwiłłów** (Królestwo). W dniu 24 maja w Radziwiłłowie pogranicznym miał miejsce następujący wypadek: Na placu przed koszarami ćwiczono żołnierzy straży pogranicznej w obecności czterech oficerów. Nagle padł strzał. Przeszyty na wylot rotmistrz Sapoćko padł martwy. Po pierwszym wystrzale padły jeszcze cztery, raniąc ciężko 7 żołnierzy. Strzały wywołały szaloną panikę. Przeprowadzone natychmiast śledztwo stwierdziło, że strzelał z koszar żołnierz w celu zabicia wszystkich czterech oficerów. O wypadku zawiadomiono komendanta brygady. Pu otrzymaniu tej wiadomości generał zmarł, rażony atakiem serca. Wkrótce zmarło również trzech rannych żołnierzy.

* **Nowe źródło nafty w Galicji.** W dniach ostatnich nastąpił nagły wybuch ropy na gruntach ministra Długosza w Sękowej. Ropa wciąż jeszcze płynie. Ma to wielkie znaczenie dla ożywienia zaniechanego prawie obecnie w powiecie gorlickim ruchu kopalnianego.

* **Jaskinię gry** wykryła policja w Wiedniu w pewnej kawiarni przy ul. Pratera. Towarzystwo szulerów składało się z 35 osób. Policja spisała nazwiska wszystkich szulerów, poczem ich puściła.

* **Monetę** miedzianą Francja chce wycofać ze względów zdrowotnych, a zaprowadzić niklową, której dotychczas nie posiada. Musiałyby to być cienkie blaszki, chcąc więc temu zapobiedz, moneta ma być wybijana w postaci krążków, które będzie można nadziewać na sznur, tak jak monety chińskie.

* **25 batów** za sprzedaż niemoralnych obrazków. W Londynie postępują władze z szerzycielami pism pornograficznych i obrazków, z całą surowością. Londyński sąd skazał dwie osoby, oskarżone o sprzedaż na ulicy niemoralnych kart widokowych. Wyrok zapadł na obydwie po 25 batów i 9 miesięcy przymusowych robót. Sędzia Lawrie ubolewał przy ogłoszeniu wyroku, że nie mógł oskarżonych skazać na jeszcze dotkliwsze kary.

* **Kalendarz.** Wtorek dnia 18 czerwca: Marka i Marcelina. Wschód słońca o godz. 3 minut 39, zachód słońca o godzinie 8 minut 23.

Wiadomości literackie.

— „Przegląd Wielkopolski“, pismo tygodniowe, wyszedł nr. 24 i zawiera treść następną:

Mniejszości, Ery. — Potrzeba środków skutecznych, Szczyt. — Pułk lekkokonny litewski gwardji Napoleona I, Lucjan Osten. — Twoja cześć, chwała... (wiersz), Wiktor Osten Sacken. — Dwie chłopskie epopeje („Jerozolima“ Selmy Lagerlöf i „Pan Balcer w Brazylji“, Marja Zielewiczówna. — Rozstrzygnięcie konkursu dramatycznego. — Nowe wydawnictwa i książki, X. — Ogłoszenia.

Przedpłata kwartalna na „Przegląd Wielkopolski“ wynosi: Na poczcie 2 marki, z odnoszeniem do domu 2,25 mk., pod opaską 2,60 mk. — W mieście w agencjach: w księgarniach: św. Wojciecha, Cybulskiego, M. Niemierkiewicza, Chrzanowskiego, w Księgarni Polskiej (Templowicza), Leitgebra, w Domu Towarowym K. Ignatowicza i administracji „Przeglądu Wielkopolskiego“ (ulica Posadowsky'ego 39) 2 marki. z odnoszeniem do domu 2,50 mk. W Austrji 3 korony, w Rosji 1 rs. 50 kop. Poszczególny numer 30 fen. — 40 hal. — 20 kop.

Urząd stanu cywilnego.

Poznań, dnia 15 czerwca.

Zapowiedzie:

Stolarz Kaźmirz Malinowski z Wiktorją Mieloszyńską. Kupiec Stefan Szymandera z Eleonorą Dobrowolską. Robotnik Walenty Błajet z Marjanną Balcerek.

Śluby:

Kupiec Franciszek Zygarłowski z Heleną Szymanderą. Kupiec Alfred Kosok z Gertrudą Homuth. Kupiec Ryszard Ruppender z Erną Hoffmann. Siodlarz Jan Stasik z Rozalją Wittke. Woźny poczt. Karol Schiwek z Metą Juckschat. Malarz Bronisław Marcinkowski z Ludwiką Stryjakowską. Szewc Wincenty Hein z Michaliną Marek.

Urodziny:

Syna: Sierżant Tomasz Wolny. Robotnik Ignacy Mieczarek. Konduktor tramw. Franciszek Wojczak. Piekarz Jan Cielewicz. Stolarz Maksymiljan Skrzypczak. Stolarz Fr. Nowakowski. Rybak Walenty Nowacki. Robotnik Jakób Szymkowiak.

Córkę: Sztukator Leon Biernacki. Szafner tramw. A. Breitzmann. Niez. S. M. Kowal Jan Woźniak. Mistrz ślusarski Józef Burek. Ślusarz-maszynista Walenty Siodmak. Krawiec Hieronim Formański.

Umarli:

Edward Lipiński 8 mies. Zam. Anastazja Bogajska z domu Tyblewska 67 l. Zygmunt Maćkowiak 2 mies. Józef Andrzejewski 14 dni. Rólnik Wojciech Jaśkowiak 38 lat. Robotnik Herman Lewin 47 l. Marja Marschall 6 godzin.

Ruch w Towarzystwach.

Zebrania odbędą się:

— Tow. Przemysłowców w Ratajach we wtorek o g. 8 w lokalu posiedzeń w Ratajach.

— Tow. Przemysłowego w Głównie we wtorek o g. 8 i pół w lokalu pana Jankowiaka.

— Tow. przem. „Dźwignia“ na św. Ławie poniedziałek o godz. 9 w lokalu posiedzeń przy ul. Głogowskiej 52.

Od Ekspedycji.

— Pod literami M. P. odpowiadamy: Na słowa ogłoszeń nie obliczamy, tylko na wiersz lub jego miejsce. Wiersz drobnego druku (petytowego) kosztuje 25 fen. Przy kilkorazowem ogłoszeniu udzielamy odpowiedniego rabatu.

Wiadomości handlowe.

Poznań, dnia 15 czerwca 1912.	mk.
Pożyczka niemiecka 3 i pół proc.	90,10
Pożyczka pruska ukons. 3 i pół proc.	90,10
dto 3 proc.	80,10
Listy zastawne poznańskie 4 proc.	101,10
dto 3 i pół proc.	90,20
Listy rentowe poznańskie 4 proc.	100,00
dto 3 i pół proc.	88,90
Renta włoska 4 proc.	99,90
Austrjacka renta złota 4 proc.	92,50
Austrjacka renta srebrna 4 i 5 proc.	91,10
Listy zastawne polskie 4 i pół proc.	92,20
Renta węgier a złota 4 proc.	91,00
Banknoty francuskie za 100 franków	81,05
Banknoty austrjackie za 100 koron	84,75
Banknoty rosyjskie za 100 rbl.	215,25

Poznań, 15 czerwca 1912.
Ceny zbożowe giełdy poznańskiej, notowane przez Patronat Związku Spółek (Sekretarjat dla „Rolnika“)

	towar wyborowy	średni	pośledni
Pszenica	225	223	214
Żyto	193	87	1 9
Jęczmień	183	175	165
Owies	190	186	180

[Wszystko za 100 kg. netto franko Poznań].

Poznań, 15 czerwca 1912.
[Urzędowe notowania miejskiej komisji targowej na targu zbożowym].
Cena za 100 kilogramów.

	towar piękny	średni	pośledni
Pszenica	22,50	22,30	21,40
Żyto	19,30	19,00	18,20
Jęczmień	18,30	17,70	16,60
Owies	19,00	18,60	18,00

Poznań, dnia 14 czerwca 1912.
(Urzędowe sprawozdanie targowe miasta Poznania podług zestawienia policyjnego).

Inne artykuły:		CENA najwyższa M.	najniższa M.	przeciętna M.
Słoma snopkowa za 100 kg.		6,00	5,00	5,00
Siano za 100 kg.		9,40	8,60	9,00
Groch żółty do gotowania		—,34	—,34	—,34
Groch biały do gotowania		—,52	—,50	—,52
Soczewica		—,70	—,60	—,70
Ziemniaki		7,80	7,40	7,60
Masło za 1 kg.		2,60	2,40	2,60
Jaja za kopę		3,90	3,20	3,60
Mleko za litr		—,20	—,16	—,18
Wołowina	od kulki za 1 kg.	1,80	1,70	1,80
	od łopatki	1,60	1,50	1,60
	od brzucha	1,60	1,40	1,50
Cielęcina	od kulki	2,00	1,60	2,00
	od łopatki	1,80	1,60	1,80
Skopowina	od kulki	2,00	1,80	1,90
	od łopatki	1,80	1,70	1,80
Wieprzowina	od kulki	1,80	1,60	1,80
	od łopatki	1,70	1,60	1,70
	głowizna i nogi	0,60	0,50	0,50
	sadło	1,60	1,50	1,60
	szynka wędz.	2,40	2,20	2,40
	słonina	1,80	1,70	1,80
Konina		0,60	0,50	0,60

Miejski targ na bydło. — (Sprawozdanie) z targu bydła.
Poznań, dnia 14 czerwca 1912).
Spędzono lub zwieziono:
98 sztuk bydła rogatego
237 „ cieląt
418 „ świń
40 „ owiec
4 „ kozy
Razem 702 sztuk zwierząt.
Płacono za 50 klg. wagi żywej:

Woły.
a) pełnomięsne, utuczone, najprzedniejsze, najwyżej 6-letnie - - - - 49
b) młode, mięsite, nie utuczone i starsze utuczone - - - - - - 42—46
c) średnio pasione młodsze i dobrze pasione starsze - - - - - 40—44
d) mało pasione, każdego wieku - - 30—36

Buhaje.
a) pełnomięsne, najprzedniejsze - - 47—48
b) pełnomięsne, młodsze - - - - - 40—45
c) średnio pasione młodsze i dobrze pasione starsze - - - - - - 33—38
d) mało pasione - - - - - - - - —

Jałowice i krowy.
a) pełnomięsne, utuczone, najprzedniejsze jałowice - - - - - - 48—53
b) pełnomięsne, utuczone, najprzedniejsze krowy najwyżej 7-letnie 44—47
c) starsze, pasione krowy i mniej rozwinięte, młodsze krowy jałowice 38—42
d) średnio pasione krowy i jałowice 32—36
e) mało pasione krowy i jałowice - 20—26

Owce.
b) starsze skopy utuczone i młodsze owce utuczone - - - - - - 42—45
c) średnio pasione skopy i owce (braki) 35—38

Cielęta.
a) najwyborowsze cielęta utuczone - 58—62
b) najwyborowsze cielęta utuczone i odsadzone - - - - - - - - 58—60
c) średnie cielęta utuczone i nie odsadzone - - - - - - - - - 50—55
d) pośledne cielęta nie odsadzone - 43—47

Świnie.
a) przeszło 3 centnary żywej wagi - 57—58
b) pełnomięsne 2 i pół cent. żywej wagi - - - - - - - - - - 55—57
c) pełnomięsne 2 cent. żywej wagi - 53—56
d) pełnomięsne do 2 cent. żywej wagi 50—54
e) mięsne - - - - - - - - - - 45—50
f) maciory - - - - - - - - - - 44—54

Interes był spokojny. Targ uprzątnięto

Poszukuje się kupna
gospodarstwa
od 40—100 mórg. Oferty upr.
F. Łakomy, Polkwitz Schl.

Skład kolonialny
z maglą i ciepłą kawą z powodu nagłego wyjazdu za granicę tanio do sprzedania. Zgł. do eksped. Wielkopol. pod nr. 2531

Kram rzeźnicki
z **pomieszk.** w pow. mieście jest od 1 lipca zaraz do wydzierż.
J. Stankiewicz, Szamotuły.

Panienkę
do szycia z prowincji z całkowitem utrzymaniem przyjmie na stałe zatrudnienie
W. Dembińska, ul. Szewska 19, skład.

Ucznia
z odpow. wykształc. przyjmę każd. czasu do mego handlu tow. kol.
B. Piojda, Poznań, ulica Wroniecka 12.

Do mego składu żelaza i stali poszukuję
ucznia
Herman Nischak, Rawicz.

W niedzielę rano zasnęła w Bogu, opatrzona św. Sakramentami, nasza najdroższa żona, matka i babka ś. p.

z Gruszczyńskich Balbina Ziemna

w 68 roku życia.

Pogrzeb w środę 19.go b. m. po południu o godz. 5-tej z kościeła Św. Wojciecha.

W smutku pogrążona

rodzina.

Baczność!

Gościniec z salą przy szosie, bez konkurencji, konsens pewny, w tem 21 mórg ziemi tuż przy domu w jednym planie i 10 mórg łąki Noteckiej z torfem, budynki w najlepsz. porządku, wieś zupełnie polska, która liczy 40 właścicieli oprócz komorników i dwuklasowa szkoła, od miasta wieś daleko oddalona z pełnym żniwem, każdego czasu z powodu stosunków familijnych do sprzedania. Cena 36.000 mk., wpł. do 12.000 mk., na gruncie bank. pozost. 15.000 mk. Wszelkie elektr. urządz można zał., ponieważ prąd elektr. tylko o 6 mtr. od zabud. oddalony. Zgłoszenia przyjmuje ekspedycja Wielkopolanina pod nr. 2573.

Bardzo dobre, piękne

GOSPODARSTWO

90 morgowe z żywym i martwym inwentarzem jest na sprzedaż.

Bliższych szczegółów reflektantom osobiście udzieli

Stanisław Wilgocki,
Grabów i. P.

Kasa oszczędności
Towarzystwa akcyjnego

Kwilecki, Potocki & Sp.

Poznań, plac Wilhelmowski 3

przyjmuje **depozyty** i drobne **oszczędności** od 1 marki poczynając płacąc obecnie od dnia złożenia kapitału

3½ % na każdorazowe żądanie
4 % za wypowiedzeniem kwartalnem
4½ % „ „ półrocznem

a po za tem podług umowy.

W mej

klinice dla kobiet

urządziłem też

III. klasę z bezpłatnem leczeniem

Dr. Chrzanowski

Specjalista w chorobach kobiecych i położnictwie
Poznań, Św. Marcin 45. — Telefon nr. 1875.

Amor

pozostanie najlepsz. środkiem do czyszczenia metali.

Jak robak

korzeniom, tak bieliźnie szkodzą często ostre, samodziałające środki do prania. Mydło **Regera** jest przeciwnie z powodu nadzwyczajnej mocy czyszczenia, łagodności i oszczędności **prawdziwie najlepszym i najrzetelniejszym** środkiem do prania. — Mydło **Regera** jest wszędzie do nabycia.

Mam zaraz do sprzed. 17 morg.

Gospodarstwo

z budynk., bardzo ładne żniwo z żywym i martw. inwent. Zgł. przyjm. **J. Szczepański, Chrzan,** Eichenried p Jarocin.

Ponieważ sam już gospodarzyć nie mogę, jestem zniewolony sprzedać moje

gospodarstwo

w Księstwie Pozn. obejm. 61 mrg. w tem 13 mórg dobrej łąki z sianem dla krów. Reszta dobra średnia ziemia, czysty zysk gruntowy (Grundsteuerreinertrag) 208 mk. Budynki prawie nowe (masyw), wpłaty potrz. 6—10 000 mk. inwentarz kompletny **Franke, Wierzonka** b. Kobelnitz Posen

---

Gościniec

połącz. z handl. tow. kolonial. i rzeźnictwem, z 24 mg. pszennej ziemi w ożyw. wsi kośc. przy wpłacie 9—10 000 mk. pod korzystn. warunkami do nabycia. **Ignacy Okuliński, Benice** poczta i stacja koleji Wolenice pow. Krotoszyn.

Interes fryzjerski

w dobrem położeniu jest zaraz do sprzedania w Poznaniu. Zgłosz w składzie mebli **Grobla 1** a nar. Wielk. Garbar.

W bliskości Leszna jest

gospodarstwo

53 morg., 4 morgi łąki z pełnem żniwem za wartościową cenę pod korzystnemi warunkami do sprzedania. Kościół katol. w miejscu. Zapytania przyjmuje **M. Kalmus & Syn** w **Lesznie** Lissa i. P.

Hurtowny skład pierza i kwapu

Matzdorff & Zerkowski

Posen,

wysyłają franko za zaliczką poczt.

pierze na pościel:

10 f. pierza dart. za 10 M. i za 25 M
10 f. „ „ lepszego „ 20 „
10 f. „ „ białego „ 25 „
10 f. „ „ bardzo dob. „ 30 „
10 f. „ „ nadzw. dob. „ 35 „

z naszych gęsi.

Kwap i pierze niedarte po rozmaitych cenach. Zawsze świeże na składzie. Próby bezpłatnie i franko. W razie przesyłka nie dopisze wymaganiom, odbierzemy takową z powrotem.

Wprawia zęby
plombuje i wyrywa

L. Nowicki,
dentysta
Poznań, Pietra plac 2.
Telefon nr. 1403.

Kuźnia położ. nad ssosą szamotulsko - poznańską, z pewną egzystencją, prowadzona przeszło lat 30, i **warsztat stelmachski** jest z powodu choroby właściciela od 1-go lipca lub później do wydzierż., najchęt. kowalowi, któryby zaraz objął stelmachstwo, jak było dotychczas. Objąć może z porządkami lub bez Zgł. osobiste lub piśmienne do właściciela **Józefa Magdzińskiego** w **Obornikach** (Obornik).

Browar

w Rynku, z pełnem konsensem, interes od lat stary. **Gospodarstwa** po 60, 50 i 30 mórg są z martwym i żywym inwentarzem do sprzedania Reflektanci mogą się zgłosić **W. CHMIELNIK, w Czempiniu.**

Z powodu kompletnego zwinięcia interesu

wyprzedaje

po bajecznie tanich cenach

tysiące

praktycznych przedmiotów stósown. na wylosowania i podarki.

„Hestia" B. Śniegocki

Poznań, Rycerska 33
narożnik ul. Ś-to Marcińskiej 19
parter i pierwsze piętro.

Zwraca się mianowicie uwagę na wielkie zapasy **szkła, porcelany i sprzętów kuchennych.**

Poszukuje się dzierżawy w średn. lub większ mieście

mieszkania

z kantorem 4-5 pokoi lub domu mieszk., najchętniej w ogrodzie z większem podwórzem, wielkiemi remizami i sklepami i obszerną stajnią ew. z rolą stós do przedsięb. hurtownego. Późniejsze kupno niewykluczone.

Łask. oferty z dokładnym opis. i pod. najtań ceny proszę przesł. do eksp. Wielkop. pod nr. 2533.

Urzędnik gospod.

kawalez z kilkoletnią praktyką, z dobr. świadectw., władający polskim i niemieckim językiem, z wykształceniem gimnazjalnem

poszukuje posady

zaraz lub od 1 lipca. Oferty upr. się pod lit.

R. I- 300 postlagernd Klodnitz Kreis Cosel O. Schl.

Potrzebny **ogrodnik** zarazem z usługą i **służący** kaw., **pokojowa** do pensjonatu, **kucharka** doskonała na wieś, **panna-służąca.**

Procederowy pośrednik posad **Stefan Chełmicki** Poznań, ulica Szkólna nr. 10.

Stangret kaw. do sam. dziedzica

Obrotny człowiek

do przejęcia miejsca wysyłkowego w każd obwodzie potrzebny na stałe. Zawód i miejsce zamieszk. obojętne, bez zapotrzeb. kapitału, żadne ryzyko, także nadaje się jako pobocz. zarobek Doch. 350 mk. mies. Tylko chętni i obrotni ludzie będą ustanow. Zapyt pod **nr. 80 Posen, Invalidendank Köln.**

Potrzebni od lipca:

Zarządczyni samodzielna, umiejąca gotować na 600 mk. **Kuchmistrz** kaw. do dworu, niedaleko od Poznania na 100 mk. miesięcz. **Gospodynie** z gotow. **Ełew** gosp **Praczka** gosp. **Służący-strzelec** kaw. Procederowy pośrednik posad **Franciszek Niedzielski,** Posen, Wienerstr. 6 pt. Telf. 1036

Borowy

żonaty w młodszym wieku, tylko z bardzo dobremi rekomendacjami, potrzebny będzie od 1 października br. Zgłoszenia tylko piśm. z odpisami świadectw, których się nie zwraca do **Zarządu leśnego w Marzelewie** p. Tischdorf. Osobiste zgłoszenia bez poprzedniego żądania nie będą uwzględn.

Do mej drogerji poszukuję od 1 lipca, zdolnego, dobrze polecanego młodszego 2579

pomocnika

Płoszyński — Czempin.

KAWALER, 37 lat, trzeźwy i miłego charakteru, posiadający 6 000 mk. poszukuje

towarzyszki życia.

Panny lub wdowy posiad. zaprowadzony interes, najchętniej gościniec na wsi, zechcą przesłać łask. oferty pod nr. 2581 do ekspedycji Wielkopolanina.

KAWALER, 30 lat, rzemieślnik, miłej powierzch. i wzorowego charakt, posiad. 5000 mk. oszczędności, szuka na tej drodze

żony.

Panny lub młode wdowy, którym zależy na szczęśliwem pożyciu małżeńskim, posiad. jakikolwiek majątek, raczą swe oferty z całem zaufaniem nadesłać do eksped. Wielkopol. pod nr. 2549 Pośrednictwo nie wykluczone.

Berlin, dnia 4 czerwca 1912.

Ciągnienie popołudniowe.

Numera przy których wygrana nie oznaczona w nawiasach, wygrywają 240 marek.

12 15 201 10 53 315 460 502 632 53 61 967 **1**110 70 225 389 452 85 [3000] 669 97 969 **2**263 **3**216 [500] 401 816 90 979 **4**218 56 335 409 78 662 888 909 **5**004 301 31 409 595 665 [500] 73 806 17 45 936 **6**144 288 335 42 55 611 84 779 93 **7**316 478 802 53 76 963 **8**142 [500] 209 95 [500] 446 [3000] 90 570 647 [1000] 729 [3000] 33 **9**052 102 287 358 65 78 454 558 708 72 833 915 49

10087 123 67 220 [1000] 495 783 863 943 [500] **11**037 117 [1000] 33 52 365 644 76 83 93 717 67 68 **12**064 202 15 629 55 76 77 758 **13**041 164 [500] 238 47 [500] 415 31 [3000] 766 810 905 **14**137 360 805 24 83 **15**075 85 121 66 79 [500] 530 [500] 679 88 726 50 990 **16**005 61 170 262 71 413 14 535 781 **17**056 184 91 263 89 [3000] 492 [1000] 553 [500] 614 61 715 [3000] 42 77 942 90 **18**017 145 239 [500] 81 948 **19**051 73 74 121 261 [1000] 358 434 38 65 647 729 929 66

20156 383 404 61 604 838 91 966 **21**008 107 10 289 310 410 54 525 73 640 784 829 900 **22**183 277 307 95 482 [500] 83 508 611 53 791 837 76 **23**327 76 422 617 724 934 70 **24**019 568 758 92 868 85 88 **25**021 160 468 527 694 737 941 **26**038 110 25 35 283 304 422 512 45 625 88 707 951 **27**031 553 886 **28**183 308 16 445 637 **29**026 69 167 [500] 249 [1000] 51 370 437 7[illegible] 720 84 908

30047 113 24 504 79 811 80 920 53 **31**019 22 50 261 77 442 82 693 757 [3000] 857 94 **32**046 47 118 489 550 803 [3000] 13 49 910 95 **33**053 170 224 612 754 869 942 **34**022 35 83 283 324 964 **35**086 [3000] 116 94 222 456 675 761 847 983 **36**132 257 897 531 611 27 46 790 895 904 **37**086 95 112 209 398 425 28 610 830 **38**214 70 335 52 433 506 774 871 78 954 88 **39**020 41 93 141 246 304 85 403 12 676 79 [3000] 796 826 51

40003 83 275 414 44 88 556 718 [500] 23 62 822 922 **41**364 496 752 76 828 **42**082 148 353 494 573 649 758 801 23 75 993 **43**248 417 598 643 850 54 979 **44**338 437 63 859 **45**002 114 71 274 401 53 510 716 77 810 60 75 **46**052 240 350 530 [500] 92 758 876 96 **47**166 354 [3000] 466 726 874 75 92 **48**074 75 81 206 48 912 57 **49**049 392 594 835 941 88

50040 [500] 47 173 238 50 66 [3000] 554 97 [1000] 866 94 919 **51**008 537 619 28 827 93 **52**343 427 525 [500] 63 85 [500] 649 97 703 5 951 [500] **53**031 78 584 [10000] 717 823 **54**068 87 [5000] 158 346 536 46 653 763 976 **55**011 110 234 341 400 [500] 676 836 **56**054 224 34 491 [500] 791 871 910 **57**014 185 405 69 764 **58**228 51 58 402 522 807 965 **59**004 290 454 508 649 99 710 827 52 978

60011 114 35 341 [500] 66 470 82 802 928 42 94 **61**042 227 415 563 74 [500] 714 **62**077 114 277 405 568 91 829 906 87 **63**022 28 149 350 436 98 [3000] 568 631 801 17 995 **64**013 53 [3000] 128 78 314 400 [500] 533 611 943 87 **65**132 56 245 374 593 908 42 **66**144 400 25 86 613 37 941 62 **67**016 51 71 131 315 462 [5000] 723 874 **68**132 [500] 49 63 218 338 401 10 53 621 68 **69**024 37 101 82 83 [1000] 252 69 303 [1000] 8 529 [1000] 656 781

70134 335 [1000] 480 567 74 627 [500] 813 946 62 [1000] **71**019 27 35 54 139 [1000] 280 311 503 670 829 932 **72**017 28 49 71 78 [1000] 114 231 75 [500] 539 [1000] 59 87 664 712 835 **73**126 254 486 633 655 880 83 **74**010 109 618 825 [500] 30 907 70 **75**064 69 373 624 702 818 994 **76**003 93 223 401 [500] 656 724 848 **77**235 419 610 30 736 844 86 966 **78**099 136 225 85 305 423 55 610 38 818 903 46 **79**037 69 101 [500] 297 652 [500] 60 [500] 710 973

80083 92 103 [500] 49 275 82 347 445 46 517 696 700 88 **81**192 341 446 51 500 695 783 96 966 **82**148 233 69 336 592 [3000] 942 **83**186 [500] 434 625 721 24 82 956 **84**025 339 437 657 871 985 **85**078 [1000] **87**072 154 203 303 58 499 533 65 [1000] 721 808 143 326 88 549 682 848 918 [500] **86**300 430 519 43 904 **88**003 113 [500] 57 223 25 35 95 337 [500] 459 [500] 559 623 835 [1000] 997 **89**124 304 444 69 848 902 91

90091 108 265 375 514 48 627 [1000] 67 763 86 806 13 **91**070 142 87 229 452 63 [3000] 88 [500] 544 678 933 **92**161 404 574 664 80 969 **93**100 466 96 707 95 911 27 **94**052 112 285 382 551 63 [500] 65 82 917 33 60 **95**172 [500] 299 403 527 659 800 49 **96**003 5 106 [500] 266 94 304 45 [10000] 405 618 865 **97**048 169 304 [500] 63 482 558 653 776 903 32 64 **98**140 62 99 223 61 440 544 604 82 760 [3000] 887 [500] 966 73 **99**287 407 81 [1000] 507 32 [500] 63 737 856 954 88

100018 25 84 118 [3000] 35 432 501 87 661 722 **101**140 397 438 42 527 616 89 707 825 989 **102**009 31 42 98 528 623 70 [500] 81 762 64 914 58 **103**108 286 401 62 86 94 629 60 707 957 **104**010 83 [1000] 145 304 83 417 41 656 796 969 **105**118 217 [500] 318 78 417 717 818 **106**448 533 97 [1000] 684 701 2 82 812 905 17 **107**053 169 73 241 418 69 562 676 718 877 963 **108**697 759 818 928 [500] **109**055 79 95 178 342 518 41 98 630 816 22

110041 51 [500] 213 505 **111**159 439 503 604 26 [1000] 61 830 **112**224 430 55 606 43 865 67 930 [500] **113**095 108 44 243 93 406 60 615 17 76 719 [3000] 867 937 [500] 39 **114**011 27 115 516 89 899 **115**062 163 300 38 421 540 612 716 **116**127 97 234 619 70 807 33 **117**127 418 25 587 700 15 76 955 76 83 **118**048 66 173 251 [1000] 496 580 609 91 [500] 705 [3000] 57 852 82 955 **119**084 158 325 651 75 [500] 780 855

120008 406 [1000] 526 32 686 90 744 843 **121**144 256 337 608 [500] 24 832 67 [500] 96 **122**212 73 330 541 646 915 21 26 [1000] 66 **123**275 [3000] 330 454 524 604 26 [500] 887 936 [500] **124**112 57 258 81 331 [3000] 42 472 554 77 686 855 83 [1000] 91 **125**131 37 297 320 496 570 658 961 84 **126**150 74 83 309 31 597 644 **127**018 213 356 [1000] 404 607 68 749 808 906 **128**143 44 424 48 98 535 36 65 682 855 921 36 50 [500] **129**301 426 518 641 64 68 954

130027 86 184 469 [500] 75 590 653 [3000] 828 81 906 **131**027 79 309 18 42 451 577 637 704 874 **132**005 168 303 77 [500] 425 542 49 50 792 [500] 869 921 47 [500] **133**064 407 [1000] 54 766 819 83 97 989 **134**003 4 110 17 50 98 204 384 517 644 83 819 90 **135**038 110 56 281 89 333 515 84 735 [1000] 93 948 [500] **136**026 27 [500] 58 59 158 287 97 408 68 76 82 671 780 [3000] 812 54 **137**189 [1000] 351 56 [3000] 551 99 712 49 824 87 **138**068 [3000] 160 262 320 69 423 514 46 81 97 654 71 775 801 19 932 99 [500] **139**072 124 68 202 689 760 [500] 828 955

140176 [1000] 370 589 737 52 816 **141**007 98 199 333 54 401 22 516 728 91 817 **142**022 307 64 452 556 878 929 [1000] 66 **143**000 168 406 [500] 24 44 537 664 723 64 **144**001 15 [500] 47 [1000] 218 327 64 87 454 525 37 49 914 [5000] 83 **145**099 165 68 245 450 88 521 47 739 856 994 [3000] **146**168 71 80 225 391 421 512 48 76 81 823 961 **147**069 87 189 260 61 91 476 505 **148**072 162 91 655 76 758 62 828 **149**107 239 313 71 87 577 [3000]

150245 577 807 **151**162 241 320 66 88 90 [500] 712 58 886 951 [3000] **152**285 479 561 66 824 32 [500] 933 85 **153**099 135 97 303 8 20 23 659 777 828 967 **154**449 87 533 910 39 64 [500] **155**087 [500] 194 [500] 223 92 458 [500] 64 665 99 840 78 90 [3000] 901 64 **156**045 46 110 51 87 [500] 228 76 470 503 79 **157**167 74 709 **158**051 83 192 266 74 303 39 57 701 11 54 825 941 **159**068 119 [1000] 245 308 512 795 811 81 947 96

160276 455 78 512 60 619 709 36 49 904 **161**116 91 246 47 352 [1000] 716 852 925 60 **162**157 216 80 [500] 309 18 26 97 536 59 799 822 942 **163**005 [1000] 154 89 366 [3000] 421 57 69 728 95 **164**147 65 104 40 44 47 49 [1000] 79 209 303 32 59 509 860 980 90 **165**023 44 57 87 308 473 573 860 99 **166**088 171 217 69 463 606 801 919 **167**049 192 236 [1000] 43 373 90 466 610 88 [500] 848 **168**064 178 299 437 792 808 928 **169**003 85 160 86 219 77 358 94 407 62 628 [3000] 47 52 838

170143 221 410 61 522 680 771 81 **171**050 393 515 20 60 646 806 97 940 **172**130 434 762 849 [500] 921 **173**196 241 411 856 940 **174**070 87 224 28 306 606 721 70 835 **175**081 133 [1000] 441 521 898 955 71 [500] **176**157 87 277 710 899 **177**129 467 505 [1000] 15 60 755 927 **178**041 71 [500] 125 370 403 66 80 674 722 34 [3000] 44 86 956 [500] **179**070 [500] 184 [3000] 305 [1000] 494 501 19 22 607 794 823 950 93

180112 424 569 643 56 796 [1000] 846 924 90 [500] **181**030 31 62 509 628 94 755 837 **182**104 403 566 80 659 **183**051 72 [500] 111 213 445 790 963 **184**307 64 435 80 721 817 50 79 **185**287 335 496 603 14 53 735 60 67 821 **186**408 91 718 66 809 [500] 83 908 43 **187**032 136 224 [500] 626 82 [1000] 918 **188**102 408 71 924 52 **189**062 112 201 418 748 59 68 883 [3000] 902

Im Gewinnrade verblieben 2 Prämien zu 300000 M. 4 Gewinne zu 10000, 8 zu 5000, 168 zu 3000, 254 zu 1000, 484 zu 500 M

Berlin, dnia 5 czerwca 1912.

Ciągnienie przedpołudniowe.

Numera przy których wygrana nie oznaczona w nawiasach wygrywają 240 marek.

17 52 77 341 449 655 721 81 [1000] 93 867 964 **1**211 41 397 488 556 774 963 [500] **2**109 241 505 51 631 799 855 77 949 [1000] **3**027 64 75 [500] 425 503 700 19 [3000] 78 806 86 88 949 [1000] **4**012 190 686 [500] 775 [1000] 901 22 41 87 **5**073 [500] 269 316 413 [500] 47 [500] 94 793 [500] 876 **6**022 30 55 137 236 363 519 69 896 **7**037 40 62 174 [500] 75 310 11 484 620 796 850 901 97 **8**260 519 62 66 603 6 57 713 79 937 **9**090 121 486 525 697 704 [500] 30 79 [1000]

10046 497 545 90 670 74 710 839 **11**195-386 658 701 26 948 [1000] 89 [500] **12**014 67 117 **13**158 [500] 227 676 86 811 986 **14**123 39 287 326 422 661 [500] 728 829 80 969 86 **15**039 174 479 971 **16**136 58 300 84 428 [500] 55 556 94 773 831 66 76 **17**123 224 415 548 759 872 **18**045 127 203 619 26 90 761 800 2 10 **19**042 132 [3000] 806 51 904

20057 162 63 348 61 491 624 793 814 **21**281 312 41 85 631 757 833 978 **22**130 209 26 336 619 812 **23**035 62 332 583 614 18 79 708 859 **24**132 240 52 97 660 72 794 860 **25**007 228 96 [500] 391 531 86 611 724 808 93 **26**043 61 74 93 133 338 78 653 736 904 32 **27**030 31 79 129 [3000] 266 482 714 [1000] **28**222 504 74 635 750 894 **29**136 93 276 328 62 622 716 854 94 972

30387 [500] 581 949 **31**065 103 43 73 258 670 73 80 800 19 35 928 **32**005 168 205 16 373 425 95 598 [3000] 615 33 38 42 846 974 **33**027 86 215 324 446 60 [500] 558 70 [500] 695 743 [500] 893 **34**192 [1000] 287 633 850 967 **35**225 [500] 442 87 613 48 728 84 980 **36**072 143 360 [500] 444 656 72 948 **37**028 105 417 [500] 729 893 964 **38**446 765 894 **39**198 245 50 87 382 [500] 551 686 906

40061 [500] 113 306 [500] 477 530 610 816 39 [3000] 974 **41**225 338 505 40 797 905 [500] **42**116 20 239 380 521 22 41 609 827 50 944 **43**016 180 [1000] 204 6 35 [500] 340 514 44 45 653 793 880 **44**116 39 510 704 [1000] 46 863 911 **45**066 409 864 96 913 79 [500] **46**182 367 77 482 623 859 **47**098 450 [3000] 72 [1000] 518 699 701 50 **48**123 66 217 20 37 53 419 24 549 612 774 837 954 92 **49**023 68 112 48 82 341 48 673 795 821 41 918 91

50096 168 240 58 329 44 51 410 [500] 57 519 619 81 721 [500] 51 850 80 [3000] **51**041 292 401 72 551 61 90 [500] 657 754 848 987 **52**008 13 54 228 326 543 56 726 937 **53**047 136 298 331 51 496 578 607 31 798 **54**153 399 639 99 885 [1000] 965 **55**015 197 358 538 [1000] 854 78 [1000] 933 64 **56**162 459 527 [500] 61 642 709 81 864 98 [3000] **57**088 121 301 19 408 572 800 972 **58**035 [500] 184 273 85 310 407 508 97 684 89 [500] 821 37 66 912 **59**340 [3000] 512 643 [500] 83 98 880 932 37

60014 18 35 46 60 108 421 503 8 42 89 680 720 43 900 [500] 56 75 **61**104 43 56 70 [1000] 336 [10000] 401 679 99 [3000] **62**038 302 70 [3000] 556 711 895 930 48 [500] 58 **63**327 45 61 445 [500] 82 581 810 921 **64**105 68 74 213 354 76 88 93 954 91 **65**008 22 282 412 52 612 80 713 **66**025 463 656 704 22 **67**101 385 439 591 752 905 52 **68**183 [500] 274 319 [500] 56 653 756 72 95 **69**073 387 [500] 620 837 948

70031 101 44 224 49 61 305 49 67 87 537 639 849 71 908 **71**086 116 252 329 [500] 58 78 434 528 680 [500] 752 994 **72**088 97 394 425 620 26 757 91 **73**029 30 124 205 353 524 67 633 709 817 83 991 **74**064 197 220 30 302 7 421 37 70 92 956 [500] **75**121 305 [1000] 553 80 91 760 **76**462 551 89 692 718 870 94 **77**023 [500] 310 [3000] 407 95 623 66 72 [3000] 706 964 **78**231 682 921 47 85 90 **79**112 26 36 213 303 22 [500] 472 78 509 29 720 32 70 858 84

80111 296 330 [1000] 405 97 [500] 609 49 [500] 789 891 **81**011 40 [3000] 244 50 613 58 885 99 **82**113 65 348 488 941 **83**182 232 55 429 99 617 718 19 98 849 70 **84**011 19 218 420 43 529 720 895 [500] 962 **85**001 193 [500] 222 45 393 564 851 [1000] 86 92 [500] **86**062 230 42 312 682 93 873 **87**038 272 305 44 548 613 873 947 **88**014 [1000] 254 342 405 [1000] 34 53 [1000] 664 70 71 83 704 33 803 **89**201 320 [1000] 473 [3000] 819

90314 35 [1000] 66 92 493 601 12 35 61 99 780 981 **91**149 61 84 351 72 405 29 563 649 784 924 41 70 **92**260 306 33 417 66 857 **93**089 114 352 432 638 68 700 **94**201 366 [500] 425 [500] 59 98 [1000] 783 815 997 **95**244 60 370 466 652 [3000] 767 [500] 819 60 965 **96**032 133 230 372 536 [1000] 610 **97**038 60 98 112 233 307 43 610 767 868 931 **98**008 77 262 316 589 [3000] 629 792 [500] 839 **99**094 101 50 62 352 57 769 866 89 964

100005 15 97 251 351 528 34 64 630 947 **101**040 43 64 133 269 352 728 29 804 905 90 **102**063 95 129 717 912 [500] **103**060 100 68 234 56 467 [500] 755 877 **104**093 105 28 632 47 914 **105**053 77 [3000] 139 287 337 422 645 727 **106**059 194 298 395 504 605 89 99 [1000] 745 59 **107**062 344 62 77 551 742 879 [1000] **108**169 224 55 341 97 416 559 919 **109**024 145 67 91 214 31 563 626 90 713 807 36 92 935 [3000] 37

110014 278 [500] 538 56 713 909 77 **111**412 31 93 582 730 66 804 942 **112**250 67 97 517 36 682 787 825 944 60 **113**115 59 83 260 61 333 75 467 561 [500] 986 **114**047 52 57 66 189 239 71 318 443 580 687 713 **115**083 291 348 567 832 42 57 **116**033 102 509 686 919 [500] **117**135 86 203 67 [1000] 95 539 47 756 **118**110 260 301 421 759 814 **119**543 66 99 755 853

120186 231 345 433 583 761 [500] **121**183 204 50 308 551 688 754 57 830 916 **122**230 35 96 407 12 593 723 94 **123**092 219 [3000] 48 307 24 59 627 29 944 86 **124**189 254 87 332 [500] 496 596 733 929 **125**231 66 354 [500] 405 511 907 12 **126**110 [1000] 200 346 85 505 734 62 902 40 [3000] **127**019 [500] 250 539 616 769 963 **128**031 357 428 [1000] 534 974 85 **129**029 50 134 235 370 486 527 745 874

130096 322 [500] 610 35 804 64 907 **131**007 14 56 250 388 413 530 840 927 33 88 **132**088 149 [500] 283 379 405 866 998 **133**001 56 59 170 256 [500] 424 95 616 832 43 69 95 [500] **134**006 104 [3000] 303 26 475 [500] 513 99 686 710 62 843 63 89 992 **135**137 241 48 465 601 822 69 929 83 **136**225 436 770 91 867 96 927 **137**036 136 [500] 349 53 69 432 506 603 729 30 807 963 **138**038 78 238 337 74 412 618 30 [1000] 62 764 903 **139**155 207 25 324 561 [1000] 89 610 74 [500] 91

140200 367 428 52 583 616 60 **141**223 68 394 [1000] 552 662 98 814 87 98 [500] 907 **142**036 42 50 [3000] 120 270 322 479 57[illegible] [500] 97 603 32 45 86 87 786 92 **143**315 56 593 **144**158 81 306 29 62 [3000] 446 852 [1000] 943 50 **145**169 89 329 95 506 16 90 605 828 [3000] 936 93 **146**136 95 216 612 949 **147**110 59 66 218 343 [500] 416 66[illegible] **148**011 115 [1000] 38 319 [500] 63 524 31 674 840 52 [1000] 72 86 91 949 [500] **149**029 66 110 218 85 [500] 419 516 679 878 [3000]

150042 381 498 516 812 19 906 **151**043 [1000] 56 [1000] 152 63 327 460 577 610 [1000] 878 **152**087 255 400 66 529 772 880 **153**049 64 329 408 83 535 92 629 709 11 885 907 **154**001 99 [500] 229 371 618 745 58 71 87 867 928 71 **155**251 329 476 93 [500] 694 713 23 699 **156**002 [500] 134 359 81 548 87 621 33 708 [3000] 810 27 **157**065 67 176 80 229 352 469 751 864 964 90 95 **158**037 189 229 570 80 766 822 967 **159**111 48 69 285 94 652 761 [1000] 76 889 911 41 72 78 [1000]

160034 40 54 212 75 545 [1000] 805 908 10 **161**064 188 [500] 260 354 [500] 90 [500] 609 76 739 48 81 38 910 **162**066 148 553 605 50 720 72 91 861 [3000] 64 959 **163**076 175 406 16 35 726 909 69 **164**284 351 406 11 [3000] 40 639 889 **165**005 19 131 36 92 [500] 292 362 [3000] 71 437 64 [500] 618 940 **166**013 44 57 430 95 509 72 742 75 886 974 **167**021 116 71 396 649 63 726 **168**082 259 441 611 48 91 [500] 700 10 93 883 **169**074 125 204 79 391 621 836 971 93

170052 119 29 226 95 339 66 401 [3000] 25 [500] 566 722 50 846 957 92 **171**101 76 202 67 92 308 665 83 733 [1000] 49 860 72 **172**011 15 24 226 [500] 372 601 963 **173**025 230 45 304 [1000] 86 421 526 28 611 [500] 821 27 955 **174**467 526 32 36 658 715 883 **175**010 60 315 729 845 925 **176**038 57 160 70 264 71 78 [500] 347 [500] 412 504 866 83 946 90 **177**021 49 [500] 395 425 48 637 715 961 78 **178**211 20 35 432 93 99 528 62 643 756 826 84 95 [1000] 922 **179**127 285 395 461 514 39 783 90 933

180027 110 302 417 65 637 61 728 57 [500] 92 901 37 50 **181**066 [1000] 136 224 57 84 320 573 678 [1000] 830 **182**016 113 26 [1000] 261 [1000] 84 302 591 748 873 999 **183**323 412 83 650 65 [illegible]55 **184**112 47 282 626 832 **185**088 94 [500] 139 308 409 80 578 659 876 **186**187 234 511 692 722 46 74 [1000] **187**009 71 74 253 322 446 [1000] 528 806 70 907 15 99 **188**260 612 38 805 48 92 [500] 93 **189**078 139 361 467 [500] 574 799 971 93

Nakładem i drukiem Fr. Chodyńskiego w Poznaniu. — Redaktor odpowiedzialny Franciszek Łuczniewski w Poznaniu.